

С. В. ГАРМАШ, В. Г. ДЮЖЕВ, С. В. СУСЛІКОВ
ПРОБЛЕМНІ МОМЕНТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРАКТИЧНІЙ ПЛОЩИНІ
СЬОГОДЕННЯ В АСПЕКТІ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ

Основною задачею статті є виявлення проблемних моментів при можливому практичному втіленні інноваційних проектів в аспекті взаємопов'язаних процесів, а саме – в аспекті збереження людського капіталу. Слід зазначити, що проблемам інноваційного розвитку підприємств присвячено багато робіт вітчизняних і закордонних науковців та практиків, але швидкоплинні зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищах вітчизняних підприємств на сучасному етапі їхнього існування вносять значні корективи у впровадження інновацій. На прикладі інноваційного проекту відбудови міста висвітлено проблемні моменти практичного втілення цього проекту.

По-перше, значний відтік населення за кордон у наслідок бойових дій на території України буде однією з причин нестачі працездатного населення в країні. По-друге, втрата кадрового потенціалу на перспективу ставить під сумнів швидку відбудову економіки і, як наслідок, - збільшення надходжень до бюджету. А як відомо, позички закордонних інвесторів на втілення інноваційних проектів слід повертати з відсотками. По-третє, «... оскільки персонал є одночасно як об'єктом, так і суб'єктом управління, то цілеспрямоване моральне та інтелектуальне зубожіння працездатного населення країни є як причиною, так і наслідком занепаду не тільки менеджменту окремих підприємств, а й деградації українського суспільства. Молоде покоління «споживачів з кліповим мисленням» втрачає ціннісні орієнтири, а впровадження принципу «негативної селекції» не тільки у владі, а і в українських інституціях усіх рівнів, непотизм та корупція сприяють подальшій деградації українського суспільства в цілому».

Ключові слова: інноваційні проекти; практичне втілення; проблемні моменти; кадровий потенціал; негативна селекція; корупція; непотизм; системна криза; деградація суспільства

SERGII GARMASH, VIKTOR DYUZHEV, STANISLAV SUSLIKOV
THE PROBLEM POINTS OF INNOVATIVE ACTIVITIES IN THE PRACTICAL AREA TODAY IN
THE ASPECT OF PERSONNEL SECURITY

The main task of the article is to identify problematic points in the possible practical implementation of innovative projects in the aspect of interconnected processes, namely in the aspect of preserving human capital. It should be noted that many works of domestic and foreign scientists and practitioners are devoted to the problems of innovative development of enterprises, but rapid change in the external and internal environment of domestic enterprises at the current stage of their existence make significant adjustments in the implementation of innovations. Using the example of an innovative city reconstruction project, the problematic aspects of the practical implementation of this project are highlighted.

First of all, a significant outflow of the population abroad as a result of hostilities on the territory of Ukraine will be one of the reasons for the shortage of the working population in the country. Secondly, the loss of working human resources for the long-term calls into question the rapid reconstruction of the economy and, as a result, the increase in revenues to the budget. It's well-known, loans from foreign investors for the implementation of innovative projects should be returned with interest (There's no such thing as a free lunch.). Thirdly, "... since personnel is both an object and a subject of management, the purposeful moral and intellectual impoverishment of the country's working population is both a cause and a consequence of the decline not only of the management of individual enterprises, but also of the degradation of Ukrainian society. The young generation of "consumers with clip-on thinking" is losing its value orientations, and the implementation of the principle of "negative selection" not only in the government, but also in Ukrainian institutions at all levels, nepotism and corruption contribute to the further degradation of Ukrainian society as a whole."

Keywords: innovative projects; practical implementation; problematic moments; personnel potential; negative selection; corruption; nepotism; systemic crisis; degradation of society

Вступ. «На сьогодні нові випробування, з якими стикається суспільство, слід аналізувати в аспекті тих глобальних змін, що відбуваються у світі – перерозподіл сфер впливу світових лідерів у боротьбі за споживання обмеженого ресурсу за рахунок третіх країн» [1].

Щодо українських підприємств, то «... у сучасному економічному середовищі підприємства зіштовхуються зі значною невизначеністю, що ставить під загрозу їх конкурентоспроможність та успішність на ринку. Зміни в економічних, політичних та соціокультурних умовах, глобалізація та технологічний прогрес створюють нестабільне середовище, в якому підприємства мають діяти ...» [2, с. 56].

«... перебудова вітчизняними підприємствами своєї діяльності в умовах динамічної невизначеності факторів зовнішнього середовища та пристосування до ринкових умов – безперервний процес, але методи досягнення конкурентних переваг та отримання прибутків вже залежать від «якості» людського ресурсу, який здійснює управління – від його морального виміру» [3, с. 269].

У аналітичній доповіді Національного інституту стратегічних досліджень «Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання» відмічається, що «... характерною рисою системної кризи в Україні є комплексність чинників, що, поступово накопичуючись, зрештою призвели до різкого вибуху суперечностей. Кризовий вибух було спричинено насамперед суспільно-політичними та морально-етичними чинниками. Проте й без відповідного макроекономічного підґрунтя криза, напевно, не мала б такої гостроти, а її наслідки для економіки та суспільства – глибини й ризиковості» [4].

І саме морально-етичні чинники є пріоритетними, оскільки «... на сьогодні від професійних компетенцій та моральних цінностей персоналу залежить не тільки виживання будь-якого підприємства у ринкових умовах невизначеності зовнішнього та внутрішнього середовищ, а й існування самої країни» [5, с. 831]. «Слід зазначити, що людський ресурс є основою розвитку будь-якого суспільства. Якість само цього ресурсу є кадровою безпекою не лише окремого підприємства, а й країни в цілому» [6, с. 72].

Ціль статті. Основною задачею статті є виявлення проблемних моментів при можливому практичному втіленні інноваційних проектів в аспекті взаємопов'язаних процесів, а саме – в аспекті збереження людського капіталу.

Слід зазначити, що проблемам інноваційного розвитку підприємств присвячено багато робіт вітчизняних і закордонних науковців та практиків, але швидкоплинні зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищах вітчизняних підприємств на сучасному етапі їхнього існування вносять значні корективи у впровадження інновацій.

Результати дослідження. Відомо, що «... інноваційна діяльність – вид діяльності, пов'язаний із трансформацією наукових досліджень і розробок, інших науково-технологічних досягнень у новий чи покращений продукт введений на ринок, в оновлений чи вдосконалений технологічний процес, що використовується у практичній діяльності, чи новий підхід до реалізації соціальних послуг, їх адаптацію до актуальних вимог суспільства. А об'єктами інноваційної діяльності є:

- інноваційні програми і проекти;
- нові знання та інтелектуальні продукти;
- виробничі обладнання та процеси;
- інфраструктура виробництва і підприємництва;
- організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру і якість виробництва і (або) соціальної сфери;
- сировинні ресурси, засоби їх видобування і переробки;
- товарна продукція;
- механізми формування споживчого ринку і збуту товарної продукції.

Суб'єктами інноваційної діяльності можуть бути фізичні або юридичні особи, які провадять інноваційну діяльність або залучають майнові та інтелектуальні цінності, вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію інноваційних проектів» [7].

Слід зазначити, що має місце різне розуміння ролі інновації в соціально-економічному розвитку суспільства.

Залежно від ієрархічного рівня розгляду поняття «інновації» до них можна віднести, з одного боку, локальні, комерційні результати без урахування їх впливу на соціально-економічний розвиток людей, колективів, підприємств, галузей, суспільства. З іншого боку, мета інноваційної діяльності – поліпшення, удосконалення, зміна на краще. А в цьому випадку це поліпшення потрібно показати, оцінити кількісно. До того ж, за логікою, поліпшення для одних суб'єктів не повинно заважати реалізації цілей інших. Відповідно, постає питання суспільної корисності інновацій. На ділі це далеко не завжди має місце, на чому зупинимось нижче.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що як з точки зору методологічного підходу до управління інноваціями, так і з позицій вироблення конкретних механізмів їх ефективної реалізації є ряд проблем, в т. ч. формування інноваційної

сприятливості, які є наслідком нечіткого визначення поняття інновації.

На практиці це має ряд негативних проявів:

- дезорієнтація працівників сфери інноваційної діяльності;
- ускладнюється чітка оцінка стану справ у сфері інноваційної діяльності;
- ускладнюється постановка задач, планування, контроль, звітність і т. ін. у сфері інноваційної діяльності;
- неоднозначність поняття інновація не сприяє взаєморозумінню на різних стадіях процесу «дослідження – розробка – виробництво – експлуатація», в т. ч. сприйнятливості поетапних результатів;
- не відбувається консолідації безпосередньо особистих і суспільних інтересів на різних рівнях інноваційної діяльності;
- послаблюється можливість сконцентруватися на проблемах не тільки розробки нововведень, але і проблем їх сприйнятливості при впровадженні в дану науково-технічну діяльність, соціально-економічне середовище.

У зв'язку з вищевикладеним, на нашу думку, для класифікації понять «інноваційної діяльності» слід виходити з чіткого уявлення процесу, який вони описують.

Більшість авторів вважає, що інноваційна діяльність охоплює часовий відрізок від зародження нової ідеї до отримання позитивного результату від використання в рамках конкретної виробничо-економічної системи.

Розглянемо можливість практичного втілення інноваційних проектів в Україні на сучасному етапі розвитку, коли «... життя висуває нові випробування для людини та для цілих країн. Це особливо виразно проявляється при глобальних змінах, які відбуваються у світі. Переділ сфер впливу між світовими лідерами за рахунок інтересів третіх країн став негативним трендом у двадцять першому столітті» [8, с. 364].

У роботі основну увагу приділимо саме проблемним моментам втілення таких проектів на регіональному рівні на прикладі міста Харкова. Мер міста – Ігор Терехов та відомий британський архітектор Норман Фостер представили інноваційний план реконструкції міста. Програма здійснюється під егідою Європейської економічної комісії і за підтримки інших установ ООН.

«План ґрунтується на кількох пілотних проектах, обраних за участю самих харків'ян та розроблених на підставі 14 принципів. У квітні 2022 року Міністерство розвитку громад та територій України розробило проекти рекомендацій щодо відновлення міст та населених пунктів. З проханням підтримати подальшу діяльність у цьому напрямку міністерство звернулося до Європейської економічної комісії ООН.

У рамках проекту «Спадщина» у центрі міста буде створено історичний архітектурний ансамбль, який дозволить вдихнути нове життя у старі будинки та використовувати прилеглі території у якості зон громадського користування. Проект «Річки» передбачає перетворення шестикілометрової лінії між річками Харків та Немишля на екологічну зону з

велосипедами та пішохідними доріжками. Планується також з'єднати їх із загальною міською мережею велосипедних доріг. В рамках проекту «Промисловість» вугільний комбінат, що забруднює повітря, буде перебудовано у центр чистої енергії та продовольства. Ця пілотна програма покликана започаткувати процес модернізації промисловості Харкова. Ще один проект передбачає перетворення наукового потенціалу міста, розвиток технологій та стартапів. Цей проект, як очікується, закладе основу подальшої модернізації всієї промисловості міста.

Передбачається, що масштабна реконструкція перетворить Харків на центр інновацій, технологій та урбанізму, а також приверне до процесу відновлення міста талановитих фахівців не лише з усієї України, а й з інших країн світу. Реалізацією проектів під егідою мерії Харкова займаються Фонд Нормана Фостера, розташований у Мадриді, та компанія «Аруп», що базується у Берліні. До роботи залучено і місцевих архітекторів Харкова.

3 квітня, коли проекту було дано старт, його засновники провели понад сто зустрічей та обговорень із місцевими та міжнародними учасниками, зацікавленими сторонами. Понад 16 тисяч харків'ян взяли участь в опитуванні, заповнивши запропоновану їм анкету» [9].

Висновки. Виникають питання щодо практичної реалізації цих проектів. По-перше, значний відтік населення за кордон у наслідок бойових дій на території України буде однією з причин нестачі працездатного населення в країні. Згідно з дослідженням Центру економічної стратегії, «... станом на кінець червня 2023 року за кордоном через війну перебуває 5,6 – 6,7 млн. українців. Це на 0,3 – 0,5 млн. більше, ніж у кінці 2022 року, тоді їхня кількість становила 5,3 – 6,2 млн. осіб. Експерти ЦЕС визначили, що ключовими чинниками у поверненні біженців додому після завершення конфлікту є безпека; наявність житла, куди можна повернутися; можливість заробляти на життя; порівняння загальних умов життя вдома та в країні їхнього перебування» [10].

По-друге, втрата кадрового потенціалу на перспективу ставить під сумнів швидку відбудову економіки і, як наслідок, - збільшення надходжень до бюджету. На сьогодні «... доходи держбюджету-2023 передбачено у сумі 1329,3 млрд. грн., видатки – 2640,2 млрд. грн., прогнозований дефіцит – до 20 % ВВП» [11]. А як відомо, позики закордонних інвесторів на втілення інноваційних проектів слід повертати з відсотками.

По-третє, «... оскільки персонал є одночасно як об'єктом, так і суб'єктом управління, то цілеспрямоване моральне та інтелектуальне зубожіння працездатного населення країни є як причиною, так і наслідком занепаду не тільки менеджменту окремих підприємств, а й деградації українського суспільства. Витоки низького рівня управління слід розглядати в аспекті взаємопов'язаних процесів, починаючи ще з навчання у вищому навчальному закладі. Молоде покоління «споживачів з кліповим мисленням» втрачає ціннісні орієнтири, а впровадження принципу

«негативної селекції» не тільки у владі, а і в українських інституціях усіх рівнів, nepoтизм та корупція сприяють подальшій деградації українського суспільства в цілому» [12, с. 78].

Список літератури

1. Гармаш С. В. Трансформаційні зміни у суспільстві в умовах сучасних викликів (в аспекті кадрової безпеки) [Електронний ресурс] / С. В. Гармаш // *Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри : [матеріали] Всеукр. наук.-практ. конф. [студентів та аспірантів], 17-18 жовтня 2023 р. / ред. кол.: Н. С. Краснокутська [та ін.] ; відп. за вип. Н. М. Волоснікова ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – С. 60-62.*
2. Сусліков С.В. Система управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах невизначеності / С.В. Сусліков, М.А. Клименко // *Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2023. – № 3 (67). – С. 56-64. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No3/56.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.03.2023.7. DOI: 10.5281/zenodo.8231325.*
3. Гармаш С. В. Логістичний менеджмент у сфері надання послуг мобільного зв'язку "по-українськи": проблеми та шляхи виходу з кризової ситуації [Електронний ресурс] / С. В. Гармаш // *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали 2-ї Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф., 23 квітня 2019 р. / Полтав. держ. аграрна акад. – Електрон. текст. дані. – Полтава, 2019. – Ч. 2. – С. 267-269.*
4. Аналітична доповідь «Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2014_table/Crisis_Ukraine.pdf
5. Гармаш С. В. Значення компетентнісного підходу у підборі персоналу в аспекті кадрової безпеки у соціально-орієнтованій системі управління підприємством [Електронний ресурс] / С. В. Гармаш // *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали 6-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., [30-31 березня 2023 р.] / оргком.: Н. Канцедал [та ін.] ; відп. за вип. О. В. Лега ; Полтав. держ. аграрний ун-т. – Електрон. текст. дані. – Полтава, 2023. – [Ч. 2]. – С. 831-833. – URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/1239/zbirnykberez_en2023ch2sekciya5101.pdf, вільний (дата звернення 28.04.2023 р.).*
6. Гармаш С. В. Новітні виклики сучасності (значущість кадрової безпеки) / С. В. Гармаш // *Фінансово-економічні проблеми розвитку суб'єктів господарювання в період становлення інноваційної економіки : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф., 10 листопада 2022 р. / уклад. О. В. Корнух ; Криворізь. нац. ун-т [та ін.]. – Кривий Ріг : КНУ, 2022. – Ч. 1. – С. 71-74.*
7. Інноваційна діяльність [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Інноваційна_діяльність
8. Garmash S. Features of the educational process in Ukraine in modern conditions (problems, comparisons, prospects) [Electronic resource] / S. Garmash // *Science, innovations and education: problems and prospects : proc. of 12-th Intern. Sci. and Practic. Conf., 28-30 June 2022 / ed. M. L. Komarytsky ; CPN Publishing Group. – Electronic text data. – Tokyo, 2022. – P. 361-367.*
9. Мер Харкова та архітектор Норман Фостер представили генеральний план реконструкції міста [Електронний ресурс] *Новини ООН. Глобальний погляд. Людські докл. Економічний розвиток від 21.12.2022* // Режим доступу: <https://news.un.org/ru/story/2022/12/1436042>
10. Скільки українських біженців перебуває за кордоном і як їх повернути, - дослідження [Електронний ресурс]. Дата публікації: 06.09.2023 // Режим доступу: [https://texty.org.ua/fragments/110574/skilky-ukrayinskyh-bizhenciv-perebuvaє-za-kordonom-i-yak-yih-povernuty-doslidzhennya/#:~:text="](https://texty.org.ua/fragments/110574/skilky-ukrayinskyh-bizhenciv-perebuvaє-za-kordonom-i-yak-yih-povernuty-doslidzhennya/#:~:text=)
11. Основні параметри Державного бюджету України на 2023 рік [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/budget_2023-582

12. Гармаш С. В. Значущість індикаторів оцінки кадрової безпеки у системі індикаторів оцінки економічної безпеки підприємства / С. В. Гармаш // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) = *Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences)*: зб. наук. пр. – Харків: НТУ "ХПІ", 2023. – № 2. – С. 78-82.

References (transliterated)

- Garmash S. V. Transformatsiini zminy u suspilstvi v umovakh suchasnykh vyklykiv (v aspekti kadrovoi bezpeky) [Transformational change in society in the conditions of modern challenges (in terms of personnel security)] / [Electronic resource] / S. V. Garmash // *Slobozhanski naukovy chytannya: sotsialno-ekonomichni ta humanitarno-pravovi vymiry* [Slobozhan scientific reading: socio-economic and humanitarian-legal dimensions]: [materialy] *Vseukr. nauk.-prakt. konf. [studentiv ta aspirantiv], 17-18 zhovtnya 2023 r. / red. kol.: N. S. Krasnokutska [ta in.] ; vidp. za vyp. N. M. Volosnikova ; Nats. tekh. un-t "Kharkiv. politekhn. in-t". – Elektron. tekst. dani – Kharkiv, 2023. – pp. 60-62.*
- Suslikov S. V. Systema upravlinnya konkurentospromozhnysyu pidpryemstva v umovakh nevyznachenosti [Management system of enterprise competitiveness in conditions of uncertainty] / S. V. Suslikov, M. A. Klymenko // *Ekonomika: realii chasu. Naukovyi zhurnal* [Economics: time realities. Scientific journal]. – 2023. – no 3 (67). – pp. 56-64. – Retrieved from <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No3/56.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.03.2023.7. DOI: 10.5281/zenodo.8231325.
- Garmash S. V. Logistychni menedzhment u sferi nadannya poslug mobilnogo zvyazku "po-ukrayinsky": problemy ta shlyakhy vykhodu z kryzovoyi situatsiyi [Logistic management in the field of providing mobile communication services in Ukraine: problems and ways out of the crisis situation] / [Electronic resource]. *Aktualni problemy ta perspektivy rozvytku obliku, analizu ta kontrolyu v sotsialno-orientovani systemi upravlinnya pidpryemstvom* [Actual problems and prospects for the development of accounting, analysis and control in a socially oriented enterprise management system]: *materialy 2-yi Vseukrayinskoyi nauk.-prakt. internet-konf., 23 kvitnya 2019 r. / Poltav. derzh. agrarna akad. – Elektron. tekst. dani. Poltava, Ch. 2, pp. 267-269.*
- Analitychna dopovid "Systemna kryza v Ukraini: peredumovy, ryzyky, shlyakhy podolannya" [Analytical report "Systemic crisis in Ukraine: prerequisites, risks, ways to overcome"] / [Electronic resource] – Access mode : http://www.niss.gov.ua/public/File/2014_table/Crisis_Ukraine.pdf
- Garmash S. V. Znachennya kompleksnogo pidkhodu u pidbori personalu v aspekti kadrovoi bezpeky u sotsialno-orientovani systemi upravlinnya pidpryemstvom [The importance of the competence approach in personnel selection in the aspect of personnel security in a socially-oriented enterprise management system] / [Electronic resource] / S. V. Garmash // *Aktualni problemy ta perspektivy rozvytku obliku, analizu ta kontrolyu v sotsialno-orientovani systemi upravlinnya pidpryemstvom* [Actual problems and prospects for the development of accounting, analysis and control in a socially oriented enterprise management system]: *materialy 6-oi Vseukrayinskoyi nauk.-prakt. internet-konf., [30-31 bereznya 2023 r.] / orgkom.: N. Kantsedal [ta in.] ; vidp. za vyp. O. V. Lega ; Poltav. derzh. agrarnyi un-t. – Elektron. tekst. dani. – Poltava, 2023. – [Ch. 2]. – pp. 831-833. – URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/1239/zbirnykberезen2023ch2sekcija5101.pdf>, free.*
- Garmash S. V. Novitni vyklyky suchasnosti (znachushchist kadrovoi bezpeky) [The latest challenges of modern times (importance of personnel security)] / S. V. Garmash // *Finansovo-ekonomichni problem rozvytku subektiv gospodaryuvannya v period stanovlennya innovatsiinoi ekonomiky* [Financial and economic problems of development of business entities in the period of the innovative economy]: *zb. nauk. pr. Vseukr. nauk.-prakt. konf. 10 lystopada 2022 r. / uklad. O. V. Kornukh ; Kryvoriz. nats. un-t [ta in.]*. – Kryvyi Rih : KNU, 2022. – Ch. 1. – pp. 71-74.
- Innovatsiina diyalnist [Innovative activity] / [Electronic resource] – Access mode : https://uk.wikipedia.org/wiki/Інноваційна_діяльність
- Garmash S. Features of the educational process in Ukraine in modern conditions (problems, comparisons, prospects) [Electronic resource] / *Science, innovations and education: problems and prospects : proc. of 12-th Intern. Sci. and Practic. Conf., 28-30 June 2022 / ed. M. L. Komarytskyi ; CPN Publishing Group. – Electronic text data. – Tokyo, 2022. – pp. 361-367.*
- Mer Kharkova ta arkhitekt Norman Foster predstavlyly generalnyi plan rekonstruktsii mista [The mayor of Kharkiv and architect Norman Foster presented the master plan for the reconstruction of the city] / [Electronic resource]. *Novyny OON. Globalnyi poglyad. Lyudski doli. Ekonomichni rozvytok vid 21.12.2022* [UN news. Global view. Human destinies. Economic development from 12/21/2022] // Access mode : <https://news.un.org/ru/story/2022/12/1436042>
- Skilky ukrainskykh bizhentsiv perebuvaе za kordonom i yak ikh povernuty, - doslidzhennya [How many Ukrainian refugees are abroad and how to return them, - research] / [Electronic resource]. Publication date: 06.09.2023 // Access mode : <https://texty.org.ua/fragments/110574/skilky-ukrayinskykh-bizhentsiv-perebuvaе-za-kordonom-i-yak-yih-povernuty-doslidzhennya/#:~:text>
- Osnovni parametry Derzhavnogo byudzhetu Ukrainy na 2023 rik [Main parameters of the State Budget of Ukraine for 2023] / [Electronic resource] // Access mode : https://mof.gov.ua/uk/budget_2023-582
- Garmash S. V. Znachushchist indyikatoriv otsinky kadrovoi bezpeky u systemi indyikatoriv otsinky ekonomichnoi bezpeky pidpryemstva [Significance of personnel security assessment indicators in the system of enterprise economic security assessment indicators] / S. V. Garmash // *Visnyk Natsional'nogo technichnogo universytetu "Kharkiv's'kyi politekhnichniy instytut" (ekonomichni nauky)* [Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences)]: *zb. nauk. pr.* – Kharkiv : NTU "KhPI", 2023. – no 2. – pp. 78-82.

Надійшла (received) 14.08.2023

Відомості про авторів / About the Authors

Гармаш Сергій Володимирович (Garmash Sergii) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри іноземних мов; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5471-379X>; e-mail: sv_garmash@ukr.net

Дюжев Віктор Геннадійович (Dyuzhev Viktor) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9929-2431>; e-mail: ekosistema999@gmail.com

Сусліков Станіслав Вячеславович (Suslikov Stanislav) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5779-7610>; e-mail: stardark7@gmail.com